

Lausunto

12.08.2021

Asia: VN/13615/2019

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö VN/13615/2019 8.6.2021

Lausunto luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi. Liikenneturvallisuusstrategian valmistelun taustalla on hallituksen ohjelman kirjaus liikenneturvallisuudesta, jonka mukaan liikenneturvallisuuden parantaminen otetaan mukaan liikenteen ja liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tarkoitus on, että liikenneturvallisuusstrategia on pitkän aikavälin strategisen ohjauksen väline. Strategia laaditaan vuosille 2022-2026. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut luonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

SKAL pitää tärkeänä ja tarpeellisena liikenneturvallisuuden parantamisen huomioimista liikenteen ja liikennejärjestelmän kehittämisessä. Onkin hyvä, että liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt liikenneturvallisuusstrategian valmistelun. Samoin on hyvä, että strategiaa on valmisteltu laajassa

sidosryhmäyhteistyössä. SKAL toivookin, että tiivis sidosryhmäyhteistyö jatkuu myös strategian toteuttamisvaiheessa.

Visio

Luonnoksessa liikenneturvallisuusstrategian keskiössä on kokonaisvaltainen lähestymistapa liikenneturvallisuuteen. Liikenneturvallisuusstrategian visiona on, että vuoteen 2050 mennessä kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä, liikennemuodosta riippumatta. Tämä nollavisio tavoitteena on erittäin haastava, mutta yhtenäinen monien muiden EU-maiden kanssa. SKAL kannattaa lämpimästi nollavisiota strategia lähtökohdaksi.

Kuten luonnoksessa todetaan, nollavision toteutumiseksi tarvitaan välitavoitteita. Liikenteen turvallisuuden parantaminen edellyttää jatkuvia toimia, ja sen vuoksi se on huomioitava mm. kaikessa liikennettä koskevan lainsäädännön valmistelussa.

Nykytila ja tilastointi

Luonnoksessa on hyvin esitelty mm. tieliikenneonnettomuuksien tilastointia. Tilastointirakennetta kuitenkin tarvetta uudistaa. SKAL on jo pitkään esittänyt, että itsemurhat tulee tilastoida selkeästi omaksi ryhmäkseen, kuten rautateiden onnettomuustilastoissa. Samoin esim. Ruotsissa itsemurhia ei raportoida liikennekuolemina. Jaottelun avulla on mahdollista kohdentaa tarvittavat toimenpiteet toisaalta liikenneturvallisuuteen ja toisaalta itsemurhien ehkäisyyn. Tarkentuva tieto helpottaa kohdentamaan riittäviä resursseja mielenterveystyöhön itsemurhien ehkäisemiseksi.

Liikenneturvallisuusviranomaiset

Liikenneturvallisuusviranomaisia koskien SKAL haluaa nostaa esiin poliisin sekä liikenne- ja viestintäviraston resurssit. Näille molemmille on varattava riittävät resurssit tehtäviensä suorittamiseen kuten poliisille raskaan kaluston valvontaan tien päällä.

Kansainväliset esimerkit

Luonnoksen mukaan Suomessa keskitytään hakemaan mallia lähinnä muista Pohjoismaista ja erityisesti Norjasta, jonka tieliikenneturvallisuuden taso on Euroopan parhaita. Norjan liikenneturvallisuusohjelmaa ja liikenneturvallisuustyötä onkin hyvin esitelty luonnoksessa. SKAL

toivoo, että mukaan otetaan myös Norjassa tehdyt toimenpiteet ammattiliikenteen ja nuorten kuljettajien liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Strategiset linjaukset ja tavoitteet vuosille 2022–2026

Luonnoksessa on kuusi strategista linjausta. Linjausten mukaisesti liikenneturvallisuus on koko yhteiskunnan asia, päätöksenteon on perustuttava tietoon, eri toimijoiden liikenneosaamista on lisättävä, asenteiden on muututtava liikenteessä, lainsäädännön on edistettävä turvallista liikkumista ja liikennejärjestelmän ja sen kaikkien osien on oltava turvallisia. SKAL pitää strategisia linjauksia hyvinä ja kannatettavina.

Luonnoksessa on edelleen listattu suuri joukko näitä linjauksia toimeenpanevia toimenpiteitä, jotka parantavat liikenneturvallisuutta. Nämä toimenpiteet olisi ollut hyvä priorisoida ja laatia kustannus- ja vaikuttavuusarvioinnit. Toivottavasti tämä priorisointi tehdään viimeistään strategian hyväksymisen jälkeen, jotta toteuttaminen voidaan aloittaa priorisoinnin mukaisesti.

Eri toimijoiden liikenneosaamisen lisäämistä ja asenteiden muuttamista koskeviin toimenpiteisiin on vahvemmin tuotava esiin autokouluissa ja kuljettajakoulutusta antavissa oppilaitoksissa annettava opetus. Niissä annetaan tehokasta ja ammat-titaitoista opetusta, joka nimenomaan lisää erityisesti eri ajoneuvoluokkien kuljettajien osaamista ja samalla on mahdollisuus vaikuttaa asenteisiin heti kuljettajauran alussa.

SKAL katsoo, että liikennejärjestelmää koskevissa toimenpiteissä tulisi vielä vahvemmin huomioida väylien kunto ja valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma.

SKAL kannattaa Suomen tieyhdistyksen ehdotusta toimenpiteeksi, jonka mukaan teiden päällystys- ja parannushankkeissa lisätään vähintään tehostetut keskimerkinnot ja reunamerkinnot (täristävät merkinnot tai leveä keskimerkintä) aina toimenpiteen yhteydessä, erityisesti niille teille, joiden nopeusrajoitus on 80 km/h tai yli. Teillä, joiden nopeusrajoitus on yli 80 km/h, ajosuuntien järeämpien erotteluratkaisuiden mahdollisuus ja tarpeellisuus on selvitettävä aina uusia väyliä suunniteltaessa tai vanhoja perusparannettaessa.

Hyvänä yksittäisenä toimenpiteenä luonnoksessa SKAL näkee ehdotuksen varata rahoitusta puuston raivauksiin maanteiden suoja-alueilla sekä riista-aitojen ja vihersiltojen tekemiseen.

Liikenneturvallisuusstrategian toteuttaminen ja seuranta

Luonnoksessa todetaan, että kukin taho toteuttaa sille vastuutetut toimenpiteet määrärahojensa puitteissa. SKAL katsoo, että on tarpeen tehdä kustannusarvio eri toimenpiteistä sekä tarvittavasta kokonaisrahoituksesta. Tiedon avulla strate-gian toteutus helpottuisi osana valtiontalouden vuosittaista suunnittelua.

Seurannan ja erityisesti linjausten toteutumisen mittauksen osalta on todettu, että mitataan liikenneturvallisuuden huomioimista muiden hallinnonalojen hankkeissa ja strategioissa. SKAL toteaa, että mittaristossa on syytä olla erityisesti liikenteen hallinonalan osalta liikenneturvallisuuden huomioiminen liikenteen lainsäädäntö-hankkeissa.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Ari Herrala
edunvalvontajohtaja

Herrala Ari
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry